

СТАНОВИЩЕ

от проф. Макрета Тодорова Драганова, д.м.

Ръководител катедра „Управление на здравните грижи, медицинска етика и ИТ”

Зам.- Декан по учебна дейност, качество и акредитация на

Факултет „Обществено здраве”, Медицински университет – Плевен,

член на Научно жури със Заповед № Р-109-60/27.01.2026 г. на проф. д-р Димитър

Райков, дмн, – Ректор на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“, гр. Варна, а с

Протокол №1/02.02.2026 г. от заседание на Научното жури, определена за изготвяне на Становище

ОТНОСНО: защита на дисертационен труд на тема: „Дигитална и E-health грамотност в обучението на българските медицински сестра“ за придобиване на ОКС „Доктор“ от Нели Диянова Петрова, докторант в редовна форма на обучение в докторска програма „Управление на общественото здраве“, професионално направление 7.4. Обществено здраве, зачислена със заповед №Р-109-513/01.12.2021 г.

Научен ръководител: проф. Искра Славчева Мирчева, д.м.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със Заповед №Р-109-513/01.12.2021 г. на проф. д-р Валентин Игнатов, дм, Ректор на МУ – Варна, Нели Диянова Петрова е зачислена като докторант в редовна форма на обучение в докторска програма „Управление на общественото здраве“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве към катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването”, Факултет „Обществено здравеопазване“, Медицински университет – Варна. Срокът на обучение е три години, считано от 01.12.2021 г.

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с чл. 69, Правилник за развитие на академичния състав на МУ „проф. д-р П. Стоянов“, гр. Варна от 2022 г. и включва всички необходими документи. Към документацията са приложени Протокол от изпит по чужд език и Протокол от изпит за покриване на докторски минимум

Нели Диянова Петрова е родена през 1984 г. в гр. Варна. През 2007г. придобива образователно-квалификационна степен „Бакалавър" по специалност „Стопанско управление“ към Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, гр. Варна, а през 2009 г. придобива ОКС „Магистър" по специалност „Обществено здравеопазване" към МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов"-Варна. През 2016 г., придобива специалност „Медицинска информатика и здравен мениджмънт".

Докторантката е регистрирана в ORCID, с ORCID ID и Google Scholar.

Преподавателската си дейност Нели Петрова започва през 2019 г. като хоноруван асистент към катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването" на ФОЗ

при МУ – Варна, където през 2021 г. е зачислена като редовен докторант. През 2020 г. е назначена като редовен асистент Катедра „Медицинска апаратура, електронни и информационни технологии в здравеопазването“ на същия факултет и преподава в специалностите “Медицинска сестра“ и “Акушерка”.

Владее отлично английски език и има отлична компютърна грамотност.

II. Обща характеристика на дисертационния труд и неговата актуалност

Актуалност на тематиката

Предложената тема от Нели Петрова е изключително актуална. Предвид ежедневно използване на информационни и комуникационни технологии за подобряване на здравните услуги, диагностиката и управлението на здравето, дигиталната компетентност на медицинските сестри е от съществено значение.

Обективната значимост на проблема изисква задълбочаване на научноизследователската дейност в областта и търсене на алтернативи за оптимизиране на дигиталната и E-health грамотност в обучението на българските медицински сестри, което е и цел на предложени дисертационен труд.

Структура на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е структуриран в три основни глави: Глава 1 - Литературен обзор; Глава 2 -Методология на изследването; Глава 3 -Емпиричен анализ на e-health уменията в сестринското образование в България. Следват изводи, препоръки и приноси и е написан върху общо 149 стандартни страници. Илюстриран е с 79 фигури, 40 таблици и 3 приложения. Представената за рецензия дисертация включва достатъчен обем библиография, която съдържа 228 литературни източника, от които 4 на кирилица и 224 на латиница.

Оценка на структурните части на дисертационния труд

Литературен обзор, познаване на проблема

Нели Петрова познава състоянието на проблема и чрез задълбочен анализ осъществява творческа оценка на достъпна литература по проблема. Обзорът е структуриран логично в десет основни части, като десетата, включва пет раздела. В литературния обзор докторантката показва компетенции относно историческото развитие на дигиталната грамотност.

Анализирани са данни от проведени проучвания у нас, които доказват осъзнатост на проблема и позитивно отношение към електронното здравеопазване от страна на медицински сестри и акушерки, както и към необходимостта от повишаване на дигиталната грамотност сред действащите професионалисти по здравни грижи. Докторантката представя резултати от редица проучвания, доказващи все по-осезаема необходимост от промени в тази посока.

Обзорът е написан на добър академичен стил. Като обем литературният обзор е в добро съразмерно отношение спрямо целия дисертационен труд. Използваните

литературни източници са цитирани пълно и точно. По-голямата част от тях са от последното десетилетие.

Методика на изследването

Основната цел на изследването е да се идентифицират, анализират и оценят нивата на дигитална и e-Health грамотност сред медицинските сестри и студенти по специалност „Медицинска сестра“, чрез конструиране и апробиране на индексни структури за измерване на ключови аспекти на цифровите компетенции.

За постигане на целта е предвидено изпълнението на седем задачи, които са логически и адекватно формулирани.

Дефинирани са четири работни хипотези, релевантни на целта и задачите на научното изследване.

В изследването са включени две групи лица:

- 101 медицински сестри, избрани чрез стратифициран случаен подбор от УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна;
- 110 студенти в специалност „Медицинска сестра“, обучаващи се в Медицински Университет „Проф. д-р П. Стоянов“, гр. Варна.

Проучванията са получили одобрение на Комисията по етика на научните изследвания (КЕНИ) на МУ – Варна (Протокол №5/17.10.2024 г).

Разработеният въпросник за целта на проучването е оригинален и комплексен, базиран на европейски и международни проучвания, като Digital Health Literacy Instrument и утвърдени международни концепции, след което е адаптиран в българския контекст. Включва 6 информационните области на дигиталната и електронната здравна грамотност.

Избраната методика на изследване позволява да се постигне поставената цел и да се получи адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

Резултатите са представени разбираемо, добре структурирани и в логична последователност, съответстваща на поставените седем задачи на проучването.

Умело е представена корелацията между хипотезите и анализа на резултатите. Доказва се, че възрастта, стажа и образованието са съществени фактори за голяма част от изследваните шест индекса. На база на резултатите и съответния анализ, се предлага в учебния процес на студентите от специалност „Медицинска сестра“ да бъде включен модул „Сестринска информатика и критична E-Health грамотност“. Предложената програма е с хорариум 15 часа, като се предлагат алтернативи за приложението на учебната програма. Внимание заслужават препоръките за използването на симулационни среди и дигитални обучителни платформи за подобряване на дигиталните компетенции на съвременната медицинска сестра.

Направените 13 извода от дисертационния труд са изведени на база на основните части на проучването – теоретична част, количествено и качествено проучване и са релевантни на поставените задачи.

Обща оценка на дисертационния труд и приносите.

Приемам посочените от докторантката приноси с познавателно теоретичен и практико-приложен характер. Дисертационният труд е задълбочено проучване на такъв актуален проблем като предизвикателствата на съвременната сестринска практика в областта на дигитализацията и възможностите за оптимизиране на компетенциите на доставчиците на здравни грижи в областта на дигитализацията и информационните технологии.

Една от силните страни на предложения дисертационен труд е идеята за иновации в учебните планове на медицинските сестри, свързани с индивидуален и персонализиран подход в хода на обучението, който да приспособи всеки студент към различното ниво на дигитална компетентност. Акцентира се на необходимостта медицинските сестри да завършват образованието си с приемливо ниво на грамотност в областта на електронното здравеопазване, както и на умения, които ще им позволят да прилагат ефективно съвременните технологии при лечение и полагане на грижи за пациентите, т.е. предоставят по-добри здравни услуги и здравно образование на общността.

Авторефератът към дисертационния труд отразява правилно структурата на дисертационния труд и съдържа в себе си най-съществените резултати и изводи от проучването.

Във връзка с дисертационния труд са представени две публикации във Варненски медицински форум 2025 г., 14(2), на които докторантката е самостоятелен автор.

Нямам лични впечатления за кандидатката. Косвените ми впечатления са за един задълбочен изследовател, анализатор и иноватор, който следва периодично да прилага тествания инструментариум при всички медицински специалисти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд се отличава с актуалност, оригиналност, методическа иновативност и прецизност. Цялостната организация и провеждане на проучването доказва добрите ѝ възможности за научно-изследователска работа.

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Варна. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Варна за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Нели Диянова Петрова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна

специалност „Управление на общественото здраве“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Предвид гореизложеното, давам своята ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат и постигнатите резултати и приноси, и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъди на Нели Диянова Петрова образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Управление на общественото здраве“.

20 март 2026 г.

Изготвил становището
(проф. Макрета Драганова, дм)

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679
--